

Redaktørens forord

Dette nummer af *Dansk Sociologi* afslutter den 21. årgang med fire artikler uden fælles tema; eller det vil sige uden et planlagt fælles tema. For undertegnede læser er det i hvert fald slående, hvordan alle artikler i dette nummer har det tilfælles, at de – mere eller mindre eksplicit – forholder sig til staten. For én artikels vedkommende er staten således det centrale omdrejningspunkt, mens der for de tre andre artiklers vedkommende er tale om, at staten indtager rollen som betydningsfuld kontekst. Foruden de fire artikler bringes også anmeldelser af fire bøger, hvoraf de tre har fokus på metode.

I *Merete Monrads* artikel "Ældres opfattelse af at modtage hjælp" udgør velfærdsstatens organisering af hjemmehjælp således den institutionelle ramme for en fænomenologisk undersøgelsen af, hvordan ældre opfatter det at modtage hjælp. Monrads ærinde i artiklen er at vise, hvordan opfattelsen af det at modtage hjælp hænger nøje sammen med ældres forståelse af og fortælling om eget selv. Udfordringen i det at modtage såvel som det at organisere hjælpen består derfor i at håndtere det tab af kontrol, som ældre oplever, snarere end i interaktionen mellem de ældre og hjemmehjælperen.

Fra ældres møde med staten i hverdagslivets rammer, bevæger vi os med *Gorm Harstes* artikel "Departementaltitet eller Guvernementaltitet – organisationers og organisationsteoriens historiske sociologi" ud og op til et makroskopisk blik på staters organisatoriske historie fra ca. år 1000 og frem til i dag. Artiklen følger to historiske fortællinger om staten; på den ene side en fortælling om Guvernementaltitet og forestillingen om staten som ledelsesteknologi, og på den anden side en fortælling om Departementaltitet, der insisterer på uddelegering og funktionsdeling som afgørende. Afslutningsvis peger Harste på, hvordan begge fortællinger kan betragtes som forsøg på at løse staters grundlæggende organisatoriske problem, nemlig synkronisering (af fx medlemmer, handlinger og politikker), samtidig med at han peger på, hvordan dette problem ikke altid lader sig løse.

Den tredje artikel er *Lasse Folke* og *Anders Sevelsteds* "'Giv mig en økonom og jeg skal rejse et marked?' – Om fagøkonomiens performativitet og konstruktionen af et globalt marked for mikrofinans". Forfatterne argumenterer for, at sociologien traditionelt har interesseret sig alt for lidt for økonomien, hvilket bl.a. har betydet, at sociologien har været forholdsvist dårligt stillet i analyser af aktuelle problemstillinger som fx den globale finanskrise og moderne staters styringskrise vis-a-vis de globale markeder. I forlængelse af denne kritik præsenteres en teoretisk tilgang til analyser af økonomiske markeder med fokus på fagøkonomers og økonomiske teorier performativitet. Efterføl-

gende bringes denne tilgang i anvendelse i en analyse af det globale mikrofinansmarked, og her demonstreres den konkrete betydning af økonomiske teorier for konstruktionen af dette specifikke marked.

Staten forbliver i Folke og Sevelsteds artikel et baggrundstæppe, der ikke bringes i fokus. Mere tydelig er statens tilstedeværelse derimod i *Magnus Dahlstedt, Aleksandra Ålund og Anna Ålunds* artikel "Villkorat partnerskap: Demokrati och social inkludering i relationer mellan bildningsförbund och föreningar bildade på etnisk grund". Artiklen analyserer nemlig forholdet mellem folkelige oplysningsforbund og foreninger med udgangspunkt i etniske grupper i Sverige, og her bliver den politisk-administrative regulering en af baggrundene for, at foreninger med udgangspunkt i etniske grupper ofte stigmatiseres og fastholdes i underordnede positioner. Artiklen demonstrerer således, hvordan diskrimination og forskelsbehandling kan opstå utilsigtet på baggrund af rutiner og praktikker, selv i sammenhænge hvor formålet egentligt var det modsatte. Og selvom analyserne er lavet i Sverige, er konklusionerne interessante også for en dansk sammenhæng.

Som opfølgning på den tråd, der mere eller mindre tydeligt væver artiklerne i dette nummer sammen, er illustrationerne denne gang taget fra KØS: Museum for kunst i det offentlige rum og udstillingen *det' vores kunst*. Udstillingen viser mødet mellem borgere og kunst i offentlige institutioner (fx fængsler, hospitaler og skoler) eller i offentlige rum og mødesteder.

Afslutningsvis kan jeg ikke undlade at kommentere, hvordan vi i redaktionen for *Dansk Sociologi* igennem det seneste stykke tid har erfaret, at staten også udgør en betydningsfuld kontekst for vores arbejde. Der har nemlig i et stykke tid hersket en vis usikkerhed om, hvorvidt Forskningsrådet for Samfund og Erhverv vil afskaffe støtten til udgivelse af tidsskrifter. For et lille, videnskabeligt tidsskrift som vores, som hverken kan præstere en kø af velvillige annoncører eller en formuende forening som backup, har dette medført en vis uro med hensyn til tidsskriftets fremtid.

Indtil videre ser det ud til, at der bliver mulighed for at søge støtte også i næste ansøgningsrunde. Det skaber ro for en stund. I redaktionen kan vi så håbe, at Forskningsrådet også på længere sigt vil fastholde denne mulighed. Den er nemlig afgørende for overlevelsen af danske, videnskabelige tidsskrifter og dermed for danske forskeres mulighed for at publicere videnskabelige, fagfællebedømte artikler til et dansk publikum. Og denne mulighed repræsenterer – vil vi mene – en glimrende og legitim anvendelse af statens forskningsmidler.

Med ønsket om et godt nytår.

Gitte Sommer Harrits